

SCÉNÁŘ: Ludmila Fridelová

KZ: Rádi bychom vás seznámili se zajímavým příběhem paní Ludmily Fridelové.

MK: Původ paní Fridelové je dodnes zahalen tajemstvím. Se svou minulostí se začala seznamovat v době, kdy jí zemřel tatínek.

Pamětnice: nahrávka 3, čas 11:54 – 12:50

„Tatínek mi umřel, když mi bylo devět let. Zastavila mě paní a říká: ‘Sundej tu pásku černou a rádiovku.’ A já říkám: ‘A proč? Tatínek mi umřel.’ - ‘To nejsou tvoji rodiče!’ No, tak jsem přišla domů, pátrala jsem a maminka měla v šupletí takovou kartu, kde bylo napsáno: ‘Nalezena: Chotěšov (okres Stod) na mezi. Věk (odhad): tam nebyl věk. Barva vlasů: hnědá, modré oči a mluví německy. No a tam nás sebrali a ještě tam byla nějaká holčička, vím, že jsme se držely za ruku, nevěděla jsem, jestli je to moje sestra, a vedle sebe jsme měly ranec s pár oblečením, žádný doklady, nic. No, tak nás sebral Červenej kříž a odvezl nás do dětských domovů do Prahy.

KZ: Od své maminky se paní Fridelová dozvěděla, že ji v závěru druhé světové války našli společně s dalšími dětmi na poli v západních Čechách a její rodiče ji později adoptovali.

MK: Po tomto zjištění se dostavilo zděšení a změna vztahu k mamince, naštěstí jen dočasná.

Pamětnice: nahrávka 1, čas 5:23 – 5:54

„To se změnilo hodně, protože jsem jí neposlouchala, dva dni jsem byla schovaná v takovém..., to byl takovej můstek před barákem a tam teď takhle jako tekla voda, ale zrovna tam nebyla. Já tam byla dva dny schovaná, nebyla jsem vůbec doma, až mě potom vypátral pes. Maminka furt nevěděla, kde jsem. Já jsem v noci chodila na zahradu jíst ovoce, protože jsem říkala: ‘Není to moje máma...’, no bylo to těžký.

MK: Po smrti tatínka, se navíc situace zkomplikovala. Pamětnice nastoupila na studia v Aši, mezitím začala mít maminka finanční problémy, proto došlo ke stěhování do Bečova v západních Čechách.

Pamětnice: nahrávka 2, čas 0:22 – 0:33

„Došlo k tomu tím způsobem, že jsme měli velkej barák a maminka měla důchod jen 180 korun, takže nebyly peníze, tak jsme to prodaly a na inzerát jsme se nastěhovaly do Bečova.“

KZ: Po poválečném odsunu německého obyvatelstva byly představy o životě v pohraničí všelijaké. Jaké bylo vaše povědomí o tom, jak to na západě Čech vypadá?

Pamětnice: nahrávka 2, čas 1:15 – 1:33

„Hrozně, protože jsem slyšela jako dítě, že do západních Čech se stěhovali vrahové a zloději. Měla jsem z toho hrůzu, protože jsem nevěděla proč. Tak jsem to mamince říkala a ona řekla, že to už tam není, co to bylo.“

MK: Přesto byly začátky v Bečově těžké.

Pamětnice: nahrávka 1, čas 9:37 – 10:14

„My jsme přijely v listopadu, nás stěhovák přivezl. Ten dům byl vybrakovanej. Kamna tam nebyly, světlo tam nebylo, dříví tam nebylo, tak jsem mamince ustlala na stole – matrace jsem jí dala. Já jsem spala na zemi a byly jsme přikrytý dekama, než se to vystěhovalo všechno. No, a mamince do rána omrzla půlka hlavy. No, a tak sousedi, co tam bydleli, nám druhý den dali kamna, zapojili elektriku, trochu dříví nám dali, tak jsme se postupně s maminkou takhle zabydlely.“

DŠ: Úplný začátek v západním pohraničí tedy nebyl jednoduchý, už brzy se však začalo blýskat na lepší časy.

Pamětnice: nahrávka 2, čas 3:18 - 3:53

„Když jsme se nastěhovaly do toho Bečova, to bylo v listopadu, a v prosinci byla na starý poště zábava. No, tak mě ten soused vzal na tu zábavu. Já jsem nikdy nepila alkohol, nic. No, a přišli tam dva takový frajeři, jeden hezkej, jeden ošklivej. No, a přišli a nabízeli mi v kelímku víno, já říkám, že nepiju a takhle jsem se podívala a tomu jednomu koukaly podvlíkačky, tak říkám: ‘No nazdar!’. No, ale ten druhý se mi líbil, dodneska ho mám za manžela.“

DŠ: Ve všech dobrých i špatných časech se řídila těmito zásadami:

Pamětnice: nahrávka 1, čas 13:18 – 13:21

„Bejt upřímná, nelhat a nebejt falešná!“